

Geografie náboženství

Posvátnost prostoru II.

Krajiny smrti

- postoje a praktiky živých i mrtvých
- nekrogeografie = prostor spojený se zesnulými
 - hrob, hřbitov, kremační místo
 - pohřební praxe, hřbitovní krajina
 - evoluce hřbitovní morfologie
 - hřbitovní architektura
 - segregace uvnitř hřbitovů
 - ...

Krajiny smrti

■ kremace

- starobylý zvyk
- nedostatek půdy, hygienické podmínky
- pohřební hranice
- předání tělo vesmíru bez zachování stop
- reinkarnace
- znovupoužívání křemačnických míst → místa nečistá
- krematoria (kaple, zahrady vzpomínek, infrastruktura)

Krajiny smrti

- pohřbívání
 - nadzemní hrobky
 - pyramidy (nekropole), mauzolea
 - hřbitovy → geografie hřbitovů (velikost, umístění, charakter, architektura, vzhled, struktura, morfologie, ...)
 - hroby, náhrobní kameny a sochy
 - kaple, kostel, ...
 - znovuvyužití území
 - podzemní hrobky
 - katakomby
 - zdi a podlahy kostelních budov
 - kult předků
 - pohřbívání s majetkem

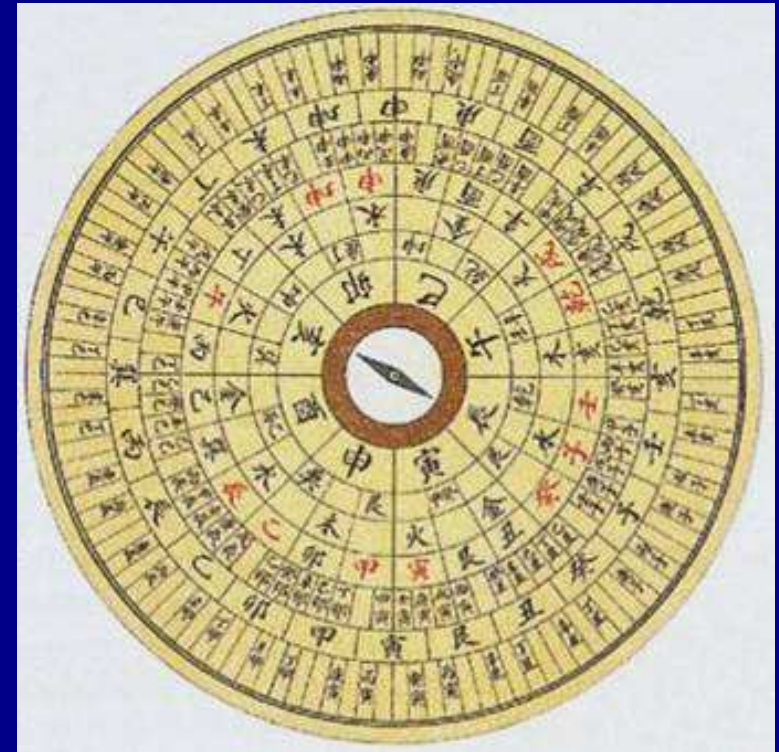

Geografie hřbitovů

- umístění hřbitovů
 - blízkost potenciálních uživatelů, snadnost přístupu, cena půdy, nadmořská výška, znečištění, klid, ...
- hřbitovní architektura
 - náhrobní kameny – množství informací
 - údaje o osobě → demografické údaje, postavení ve společnosti, rekonstrukce osídlení, ...
 - údaje o ekonomickém zázemí → typ náhrobku
 - použitá technologie
 - geologické, meteorologické, geologické údaje
 - struktura
 - dle společenského postavení, bohatství, náboženství, rasy, ...
- informace o žijících lidech

Vymezení posvátného prostoru

- přírodní podmínky
- geomancie = hledání země
 - studium míst síly
 - věštění a odhalování skrytých sil země
→ harmonie s okolím
 - feng-šuej (vítr a voda)
 - energetické síly jin a jang
 - kompas Lo-pan
 - harmonizace životního prostředí k vytvoření dobré životní pohody
 - geografické poměry v Číně – nutnost korekce pro Evropu
- biologicky dráždivá místa
- metody stavební biologie
- Shledrakova teorie morfických polí

Poutnictví

- pout' = cesta
 - cíl, způsob, průběh, povinnost, rituál
- poutník = peregrinus
- poutní místa
 - význam, postavení
- geopsychologie

Judaismus

- poutnická tradice velmi stará
- biblické vzory
- miškan
- Jeruzalémský Chrám
- exodus – národní synagogy
- Hebron, Safed, Karmel, Merom

Křesťanství (římskokatolické)

- poutě jednotlivců, později kolektivní
- síť klášterů
- motivace poutníků
 - víra v Boha a důvěra ke svatým
 - návštěva svatých míst a získání relikvií
 - bezdomovství v Ježíšových stopách
 - pokání
 - touha po dobrodružství a zábavě
 - ...

Křesťanství (římskokatolické)

- 5 základních typů poutí (R. Matlovič)
- 1. pout' do Svaté země
 - místa spojená s životem a smrtí Ježíše Krista
 - Betlehem, Jeruzalém, hora Tábor, Nazaret, Genezaretské jezero, řeka Jordán, ...

Křesťanství (římskokatolické)

- 2. poutě spjaté s kultem mučednické smrti Ježíše Krista, kultem relikvií a kultem zázračných obrazů Ježíše Krista
 - kopie objektů z Jeruzaléma
 - křížové cesty, pašijové cesty a kalvárie
 - relikvie (sv. Helena) – kříž, hřeby, kopí
 - tabulka (INRI), Veroničin šátek, Kristova tunika, sidon, grál, ...

Křesťanství (římskokatolické)

- 3. poutě spjaté s kultem poustevníků a s rozvíjejícím se klášterním životem
 - 3.-13. st.
 - Egypt – sv. Anton
 - poustevny, kláštery
 - Palestina, Sýrie, Blízký Východ

Křesťanství (římskokatolické)

- 4. poutě spjaté s mučedníky a jejich relikviemi
 - mučednická smrt (martyrium)
 - byzantský východ: Efez, Antiochie, Edessa
 - křesťanský západ: Řím, Santiago de Compostela

Křesťanství (římskokatolické)

- 5. poutě spjaté s mariánským kultem, uctíváním zázračných soch a obrazů Panny Marie
 - středověk: Walshingam, Le-Puy-en-Valey, Rocamadour, Montserrat, Mariazell, ...
 - od 18. st. poutní místa také v Asii a v Americe
 - dnes: Lurdy, Fatima, Řím, Czenstochowa, Guadalupe, Knock, ...

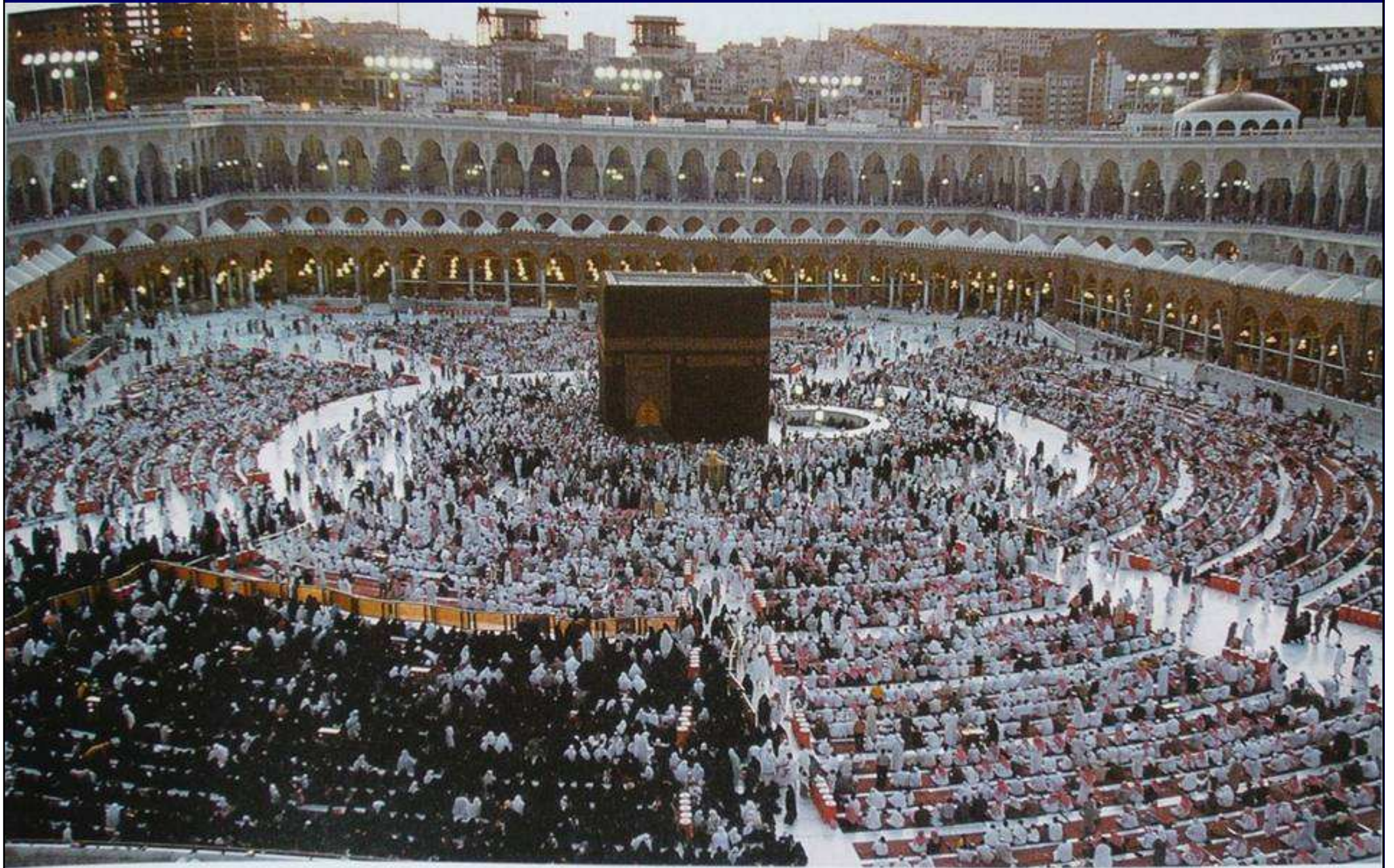
Křesťanství (pravoslavné)

- hora Athos (2033 m n. m.) – Řecko
 - přístup možný jen mužům a se souhlasem úřadů
- Sergijev Posad – Rusko
 - hrob sv. Sergeje
- Počajov – Ukrajina
 - 1198 zjevení Panny Marie
- mariánský kult: Kyjev, Vladimír, řecký ostrov Tinos

Islám

- jeden z 5 pilířů islámu
- umrah (malá pout')
- hadždž (velká pout')
- ziyarah (pout' k hrobům muslimských svatých)
- poutníci si vyprošují pomoc Alláha
- rozvoj dopravy, sídel a oáz, infrastruktury

Islám

- Mekka
- Medína
- Jeruzalém
- Hebron, Kairouan, Karbala, ...

Hinduismus

- 150 poutních míst (dnes)
- poutní cesty kolem celého subkontinentu
 - Puškár-Sangam
- poutě podél řek (7 svatých řek)
 - prameny, ústí, brody
- místa spjatá s božstvy a událostmi jejich života: Ajódhja, Mathura, Hardvár, Váránasí, ...
- vulkán Agung, Pittsburg, Patiram Trace

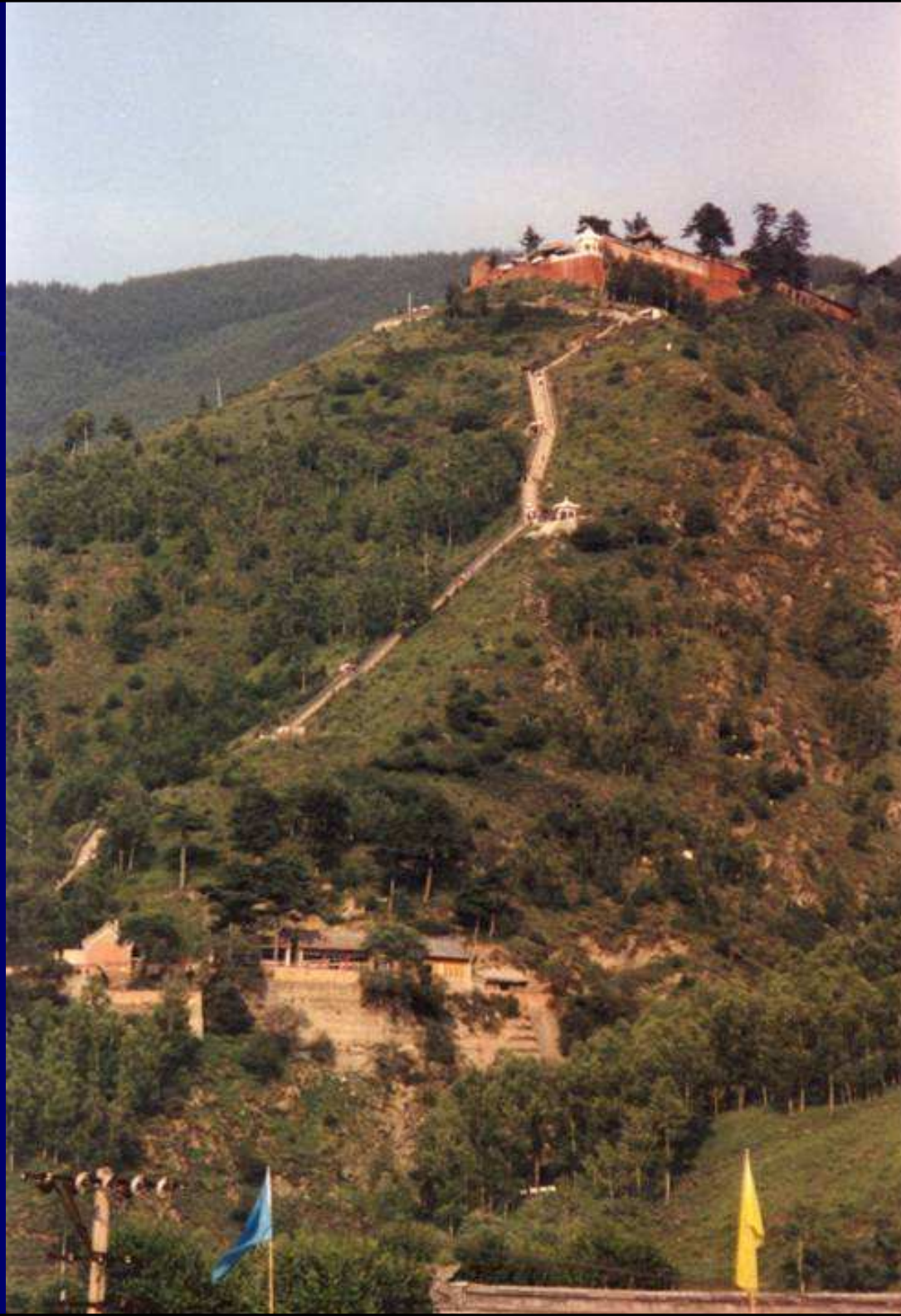
Buddhismus

- Lumbíní – místo narození Buddha
- Bodh Gaya – místo Buddhova života
- Sarnath – Buddha pronesl 4 vznešené pravdy
- Kušinagara – místo úmrtí Buddha
- Křišťálová hora, Anuradhapura, Rangún, Bangkok, Nakon Patom, Angkor, Borobudur
- Lhasa

Další tradice

- Šintoismus
 - slavné svatyně a hory
 - Ise, Izumo
 - Kjóto, Nara
 - hora Fuji
- Konfuciánství
 - poutnická tradice spojená s kultem nebe
- Džinismus, Sikhismus

Česká republika

- poutní místa
 - místa zjevení
 - vyslyšení proseb věřících
 - spjatá s životem českých světců
 - mariánský kult
 - hory
- poutníci – pěšky, na voze
 - z poutí: svaté obrázky, obrazy malované na skle, růžence, modlitební knížky

Česká republika

- baroko – největší rozkvět poutí
- císař Josef II – nařízení proti poutím
 - po jeho smrti poutě obnoveny
- 1948-1989 – potlačování projevů věřících
- 1985 – 1100 let od smrti sv. Metoděje
 - cyrilometodějská pouť na Velehradě
 - tisíce věřících

Česká republika

- katedrála sv. Víta
 - sv. Vít, Václav, Vojtěch, Jan Nepomucký
- románská bazilika sv. Jiří
 - sv. Ludmila
- Karlův most
 - sochy světců
 - svátek Jana Nepomuckého – tisíce poutníků
- Stará Boleslav
 - svatá cesta – 44 barokních kapliček

Česká republika

- Svatá Hora nad Příbramí
- Velehrad (22. 4. 1990 500 tis. poutníků)
- Rajhrad, Tuřany, Žarošice,
- Svatý kopeček (Olomouc, Mikulov)
- Říp, Blaník, Radhošť,...

